

BAJTÁRSI LEVÉL

1957. évf. 7. sz. levél. 57. oldal. Utrecht, 1957. július 15.

AHOGYAN MI LÁTJUK.

Az ENSZ külön bizottságának a múlt évi magyar szabadságharc ügyében összeállított jelentését június 20-án hozták nyilvánosságra. E jelentés 2000 oldalra terjed és azt száznál több tanu meghallgatásával és egyéb bizonyítékanyag felhasználásával állították össze a bizottság tagjai.

Bizonnyítékokkal alátámasztott fontosabb megállapítások:

1./ A magyar felkelés a magyar nemzet spontán megmozdulása volt. Az évek óta tartó embertelen elnyomatást és zsarnokságot nem bírták tovább viselni.

A kommunisták részéről hangoztatott az az állítás, hogy a felkelést reakciós elemek rendezték és nyugati imperiálisták támogatták, nem felel meg a tényeknek.

2./ A felkelés nem volt előre megtervezve.

3./ Az az állítás, hogy a szovjet hatóságot katonai beavatkozásra magyar részről kérték volna fel, nem nyert beigazolást.

4./ Egyes szovjet hatóságok már október 20-án előkészületeket tettek a fegyveres beavatkozásra, bár még a varsói szerződés sem tartalmaz erre nézve megállapodást.

5./ Az október 23. tüntetések békésen indultak, azok résztvevői teljesen fegyvertelenek voltak. A fegyveres ellenállást az robbantotta ki, hogy az AVO-sok a békésen tüntető tömegbe lőttek, melynek több halálos áldozata lett.

6./ Nagy Imre miniszterelnök hivatalba lépésének első percétől kezdve nem volt abban a helyzetben, hogy hivatali jogait minden vonatkozásban szabadon gyakorolhatta volna. Ez időben a hatalom már kizárólag a forradalmi- és munkástanácsok kezében volt, amelyek máról-holnapra alapultak meg az egész országban. Amikor Nagy Imre látta, hogy az események már túlhaladták és észlelte, hogy a nép más kormányzási rendszert és a szovjet csapatok kivonulását kívánja, csatlakozott a felkelőkhöz.

7./ A felbőszült tömeg több esetben önbíráskodásra ragadtatta magát és ennek halálos áldozatai is lettek. Megállapítást nyert azonban, hogy az áldozatok csaknem kivétel nélkül az AVO tagjai vagy azok szolgálatában álló személyek voltak.

8./ Az AVO embertelen bántalmazásairól és szadista kínvallatásairól szóló hírek megfelelnek a valóságnak.

9./ Számos magyar állampolgárt - férfit, nőt, sőt fiatalokat is - a Szovjetunióba deportáltak.

10./ A Kádár-kormány nem bírja a magyar nép bizalmát és nélkülözi annak támogatását. Kádár ugyanis a forradalmi programmal valamenynyit pontját, melyekre pedig a népnek ígéretet tett, nem teljesítette. Fontosabbak ezek közül: lépésről-lépésre megszüntette a munkástanácsok hatalmát. A sztrájk-jogot eltörölte. A sztrájkolókra halálbüntetés szabható ki. A kommunista párton kívül más politikai párt nem működhet stb.

A felsoroltakon kívül még sok más fontos megállapítást is tartalmaz a részletes összefoglaló, melyet tanulmányozás végett kiadtak az ENSZ összes tagállamainak.

Vajon mikor kerül nemzeti ügyünk tárgyalásra az ENSZ teljes ülésében, azaz mikor állítják a moszkvai zsarnokokat újból vádlottként a világ közvéleményének foruma elé, az még teljesen bizonytalan. A londoni leszerelési albizottság hónapok óta tartó tárgyalásain ugyanis a szovjet megbízott még mindig mosolyog, s a hisztériai nyugatiak nem akarják a leszerelési konferencia "reményteljes" kilátásait megrontani.

No meg a moszkvai rádió július 3-án este jelentette, hogy Molotovot, Malenkovot, Kaganovitsot és Sepilowot kizárták a Szovjetunio központi bizottságának elnöki tanácsából, mert letértek a pártvonalról. Egyben nevezettek az eddig viselt más hivatali állásaikból is menesztettek. A négy letűnt nagyság, akik évtizeden keresztül fényes csillagként ragyogtak a szovjet egén, az utolsó stalinisták voltak. Egy komoly és valóban meggyőződéssel kommunistának kétségbe kellene esni e hír hallatára, mert ki akkor még megbízható szovonalhú tag a pártban, ha ezek az igazán kipróbált bolsevisták sem?

A szabad világ vezetői és közvéleménye óvatosan ítéli meg a Kremlben bekövetkezett lebuktatásokat s tetteket. várnak az ott jelenleg hatalmon maradtaktól, hogy ezekkel bizonyítsák be valóban békés szándéukat. Mi nem bízunk abban, hogy ilyen tettek el is következzenek anélkül, hogy ha a szabad világ jelenlegi vezetői csak várnak ezekre, és ismételten ki nem használják a Szovjetunióban Stalin halála óta a hatalom birtoklásáért még mindig folyó harcot.

oooOooo

SOK A PAPAGÁLY.

Furcsa, tarka papagályhad
Zöldbejátszó, cifra tolla,
Rekedt hangja bosszant egyre:
"Rodin, Rilke, atombomba,
Dogmatika, Dach-concerto,
Futurizmus, Sartre, Einstein,
Karburátor, pszichiáter."

Egyre mondják, csak rikoltják,
S összelopkodott fogalmak,
Nagy szavak csak szájkömbödra
Hullnak harvaj csőreikből.
Szétröppennek s összeszednek
Igéket, mik elpotyogtak,
Raktározzák agynélküli,
Kongó, mádárkoponyákba,
S visszaszállnak, közénk jönnek,
Ugy, mint értelemmel áldott
Emberlények, csillogtatnak
Rablott szókat, meg se értve:
"Cézanne, Huxley, stilisztika,
Casablanca, kultúrénység."

Befogjuk-e tüleinket?
Szedjük s vigyük sátorfánkat,
Papagálytalan vidékre
Telepödvé? Vagy kerítsünk
Valahonnét tűt, meg cénrát
S észit fitogtató hazugnak,
Műveltséget álllentőnek
Felvágott nyelvét levarrjuk?

Kisjókai Erzsébot.

oooOooo

IGY SZENVEDTÜNK ÁRTATLANUL.

(folytatás)

Az ENSZ nyomására az oroszok 1950. december 3-án hazaszállítottak. A magyar határra december 14-re hajlő éjjelen érkeztek. A Tisza hídján lassan gördült keresztül a szorolvény. A 35 fő, akikkel egy vagonban voltam, ösztönösen álltunk fél s könnyezve énekeltük ol a magyar
./.

Hymnuszt. Sok sok év után ismét "itthon". A hosszú idő után nélkülözött gondoskodásért talán órákon belül pótolni fog bennünket a szülőkről, testvérekről, hitves, gyermekek dédelgető ölelése. De fél órai reménykedés után kénytelenek voltunk rádöbbenni a ridog valóságára, hogy az igazi megpróbáltatások még csak most kezdődnek.

Az első meglepetést a határőrség orosz ruhába öltözött magyarjai okozták, akik modortalanságukkal túltették minden eddigi őrszolgálatoson. Buták, cinikusak, rosszindulatúak s ellenségesebbek voltak, mint az oroszok. A legénységi állományukat pedig azért nem merték szőbaelegyíteni velünk, mert még voltak félemlítve. E mellett félrevezették őket, azt sem tudták, kik vagyunk. Láttuk az arcukon a megdöbbenést, amikor felfedtük kilétünket.

A Keleti-pályaudvarra 1950. dec. 15-én d. e. 1/2 9 órákhoz érkezünk. A pályaudvart "megtisztították" a civilektől, eltávolították a vasutasokat is. Amikor tapasztaltam, hogy a polgári lakossággal is ugyanolyan hangnemben beszélnek, mint velünk, elképedtem. Hogyan juthatott egy nemzet ennyire mélyre? Mi az a határ, amit az emberi igazságérzet megenged, s mikor mondja, hogy állj, nincs tovább? Sajnos, csak a későbbiekben tudtam meg, hogy ilyen határ nincs, vagy a határa csupán az élet határa is. Ezt igazolta az 1953-as megpróbáltatásom, és ezt a nemzet egységes akaratának spontán megnyilatkozása, amiben magam is részes voltam, a le-tört 1956. évi forradalom.

Ötösével állítottak össze bennünket a vagonok mellett és háromszoros két-AVO-os sorfal között kísérték be a Mosoni-uti gyűjtőfogházba. A forgalom ezen az útvonalon leállt, s habár reggel volt, nagy tömeg verődött össze az utcán. Itt láttam könnyeszemű lányokat, asszonyokat, a férfiak pedig komor arccal némán nézték vonulásunkat. Bármennyire fájt is belül, úgy hiszem, valamennyien kihúzott mellel és felszögött fővel meneteltünk, volt aki cső-századosi egyenruhában, ekkor még nem tudott ujjabb, több esztendő megpróbáltatásaink elé.

A Mosoni-uti gyűjtőben zsúfolásig töltötték meg a szobákat. Egy 9x5 m-es szobában 65-70 embert zsúfoltak össze. Egy-egy ember részére 20-25 cm-es fekvőhely jutott. Feküdni csak oldalt lehetett. S ha valaki a másik oldalára akart fordulni, akkor mind a 30 embernek fordulnia kellett. Alattunk szalma, ami pár nap múlva törek lett. Jellemző, hogy a több hónapos itt tartózkodás alatt azt egyszerűsen cserélték. Hideg miatt nincs panaszom, mert bármilyen hideg lett volna, ez az emberi zsúfoltság saját testének kipárolgásával bemellegítette a szobát.

Az étkezés, ha annak lehet nevezni, a legrosszabb volt, amit hadifogságba esésem óta laptam. Az étel piszlos, kalória nélküli és kevés. Hozzávetőlegesen becsültük, hogy a napi kalória mennyiség 800-1200 között mozgott. Tudvalevő, hogy egy 70 kg-os felnőtt embernek kondíciója megtartása végett legalább 1680 kalória felvételére van szüksége. S az étkezésünk hónapokon át ilyen volt. Fájt az éhség. Az, aki ezt a bánásmódot és étkezést kitervelte, öröki agyával tudta, hogy a meghaláshoz sok, de az élethez kevés.

Az ablak-üvegeket fehérre meszelték. A napsugár, még ha az ultraviola nem is, de semmilyen sem tudott bejutni. Bolhát száz körül fogtunk egyikünk-egyikünk naponta. Hónapokon keresztül nem mozdulhattunk ki a szobákból. Ki-ki az egészségügyi sétáját úgy végezte, ha végezte, hogy a két szalma fekhely közötti fél méter széles részen sétált, sokszor 6-8 ember is egyszerre. A 3-4. hónapban azután egy súlyos szem-betegség, a trachoma ütötte fel a fejét és olyan méretet öltött, hogy orvosi javaslatra az AVO-sok kénytelenek voltak napi 30 perces sétát engedélyezni és az ablakokról a meszelést eltávolíttatni. A trachomások száma jóval felül haladta az 1000-t. Az egyik kezelő orvos szerint Magyarországon 1920-1945 között összesen nem volt ennyi trachomás. Egy fél év elegendő volt, hogy alig maradt jártányi örök.

Közben egyik kihallgatás a másikat érte. Tettleges bántalmazások, fenyegetések napirenden! A 12000 haza érkezett közül 1955 júliusára csupán kb. 2600-an maradtunk. Ebből 1400 sváb, akiket a tisztelői gát-építéshez vittek munkára, a többi magyar. Bennünket, és pedig az összes legénységi állományukat, tisztelőt pedig századosig bezárólag, 1951. júliusban Kecskeméttől 4 km-re, egy orosz páncélos vagy gépesített tüzér laktanya építkezéséhez szállították. Nem mérhető szavakkal az a bánásmód és a munka erőszakolása, amit itt átélünk.

Az AVO-s belső fegyvertelen őrköt is csak 5 m-re lehetett megközelíteni, kézbevevett sapkával és vigyáz állásban, így kéredznie pl. W.C.-re. Jajj volt annak, aki ezt nem így tette! A helyzet megértéséhez esetelnem kell, hogy itt a külső őrséget a honvédség fegyveres tagjai látták el. A táboron belül volt a munkahely és a lakó-tábor is, ez utób-
bi még külön drótkerítéssel bekerítve és külön AVO-s őrséggel. Munkára 40-50 emberrel egy-egy fegyvertelen két AVO-s jött, aki felügyelt a teljesítményre és a fegyelemre. Ezek nagy többsége kéjelgett abból, hogy kellemtelenkedjék. Feladatuk volt még, hogy a polgári munkavezetőkhöz va-
lő beszólásunk ellenőrizték s azokkal csak a munkáról beszélhettünk, hogy üzenetet vagy levelet ki ne vihessenek tőlünk a hozzátartozóknak. Különbön őket is megmozdították, amikor a telep-helyet elhagyták.

Az AVO-sok között egy 21-22 éves, magas, sovány cigány vitte a pálmát a begyetlenkedésével. A munkaidő elvirg lo bra volt, de nem o-
kozott különösebb problémát, ha 11-12 órát dolgoztunk is.

Az étkezé-ünket valahonnan kintről hozták kocsival. E tábor-
ban kb. 450-en voltunk, akiknek felőt 1951 nyarának végén arzénrel meg-
mérgezték. Káposztás tészta volt az ebéd. A méreg az első kondóban lé-
vő tésztahoz volt keverve. Ez a tábor felének étkezése volt. A szeren-
cse csupán az volt, hogy a tábor fogoly orvosa, dr. N. Pál főhadnagy, jófor-
mán az első pillanatokban megállapította e mérgezést a tünetekből és
megfeszített erővel végezte a gyommosást. Ugy, hogy 1-2 súlyosabb eset-
től eltekintve, a többségnél csupán erős görcsökben folyt le a mérgezés.
Szerencsére ennek halálos áldozata nem volt. Nekem ebből a tésztaból
nem jutott. Ugy gondolom, hogy ez az eset dokumentálja ottani szomorú
helyzetünket.

Innen 1951. őszén átszállítottak bennünket Kazincbarcákára.
Itt találkoztunk össze a Mosoni-gyűjtőben visszahagyott sorstársainkkal.
Ez a kis falu Miskolctól észak-keletre, kb. 18 km-re fekszik. Történelmé-
nek igen szomorú lapjai azok, amiket a mi verejtékünk írt meg.

Szerelvényünket egy kb. 2-2.5 km²-nyi, háromszoros dróttal ke-
rített munkahelyre tolták be. A telep egyik részén 7 drb. 2 emeletes fé-
ligkész lakóház, ennek négy épülete még külön bekerítve és "berendezve"
már késsen várt bennünket, sarkain gépfegyverekkel. Azonkívül egy 2 eme-
letes épület az AVO-s külső őrség laktanyája, egy épület a parancsnoki
elhelyezés, egy pedig lakóház volt a női AVO-sok részére.

A telepen ekkor még csupán egy ugynevezett központi raktár
volt teljesen készen. A mi feladatunk, hogy sok ezer m² földet (planiro-
zás), több ezer m³ kavicsot kitermeljünk, sok ezer m³ betont a több mil-
lió téglával együtt feldolgozzuk, és út- és vasúthálózattal együtt a tele-
pet rendeztetésének átadjuk. Két kemény esztendő keserves munkája
mellett kintő-kamra lett ez a telep számunkra. Itt kinlódt 53 cső-
tiszt és több mint 200 cső. ttttes.

Kedves Barátain! Amik e pár sort olvassátok, tegyetek félre
minden gondot, családi problémát erre a pár percre és elisméreléssel gon-
doljatok azokra, akik a pokoli kintások ellenére is becsülettel helyt
álltak és győztek, de azokat se illessétek megvetéssel, akik elbuktak,
hiszen nem mindenkit áldott meg az Isten egyformán erős akaratú, a-
mikor az élet a tét!

A tábor hadifogoly parancsnoka 1951. októberében Cséplő ro-
pülő tőr. n. később Bendek, egy világot járt szélhámos volt. Az előbbi
a materiálista filozofia megszállottja, hűségos szolga, aki a parancs-
okat leste és még écaikat is adott AVH-s gazdáinak, hogy miként tegyék
pokollá életünket. Nem érdeklődik még, hogy vele részletesebben foglalkoz-
zak, alteregója a már említett Bocsinák. Nem tudom, az ítélet melyikre
szólna súlyosabban adandó alkalommal.

A 8-10 óráig agyonhajszolt munka után sem várt ránk pihenés,
hanem a legkülönbözőbb módon "foglalkoztattak" bennünket. Az egyes
szobák lakói egy-egy szobában 25-30 fő- nom látogathatták egymást,
s aki ezt a parancsot megszegte, legkevésbébb lo nap fogda. Maga az e-
gész életmód és bánásmód bürtönszerű, azonban ennek is fokozatai voltak
az egyes épületek szerint. Minden egyes épület egy-egy hadifogoly par-
nok felügyelete alatt állott, aki természetesen az AVH-s nyomozó tisz-
tnek elsőszámu B-egyené volt. Az épületek parancsnokai tulajdonképpen
a nyomozó tisztek voltak s minden egyes épületé más és más. Ezek fő-
lött még egy magasabb rangú AVO-s parancsnokolt. Ezek valamennyien fe-
dő nevet viseltek. (folytatjuk)

AZ EREDETI BÜNYÁBJA.

(folytatás)

Nagy esküvőt rendeztek, hivatalos volt a fél falu. Sült és főtt is volt bőven, no meg itálka is. A völégény igen jó hangulatban volt, de még ezt is felülmúlta a mennyasszony vígsága.

István csak éjjél után lett figyelmes arra, hogy az édesapja nem az, ainek ismerte hasonló alkalmakkor. Édesapja még a félhóltat is mulatásra serkentette, amikor a hangulat azt úgy kívánta. És most?... Csendes, hallgatag, ainek az arceredei gyakran összeszorulnak.

-Nem jó jel, nem jó jel - ismételtette szabad pillanataiban. - Valószínű balsejtelmek vannak, de ha meggyőződik, hogy boldog a házasságom, kárpótolva lesz, - vigasztalta magát, főként a hangulat kedvéért.

Házasságuk hónapok után is hasonló volt a kezdet-kezdőkéhez, de István olykor-olykor szúrást érzett a szíve táján, amikor arra gondolt, hogy az állatok gondozása minden vasárnap az ő feladatává vált. De igen gyakran már szombatn délután kezdődött ez, mert a feleségének két fiúvére nagyon szerette a szórakozást, apósa pedig megszökte a kártyapartit. De volt eset, amikor anyósával a felesége is látogatásba ment vasárnap délután, s ilyen esetben csak hétfőn reggel látták viszont egymást. Többször elhatározta, hogy ezt a hátrányos helyzetet feltárja a család előtt, de mindig halasztgatta.

Egyik napon arról kapott hírt, hogy az édesanyja beteg. Feleségével és anyósával vonatra ült s alig várta a pillanatot, hogy meglátthassa édesanyját. Az ezt követő harmadik vasárnap is késztült édesanyja meglátogatására, amikor Ágnes idősebb bátyja, apja felé fordulva, feltette a kérdést:

-Hát az állatok?... - Az apa szigorú tekintetével intette fiát, Istvánt pedig fojtogatni kezdte a rég kilivánhozó sző. A fiatalabb legény nem látta apja intő tekintetét, suta bölcsességgel segített bátyjánál:

-De meg pénzbe is kerül az utazgatás. -

Istvánt mintha fejbe bolintották volna, megtántorodott. A következő pillanatban vörös-kék lett az arca, s egész testében remogett. Már-már tragédiát vélték a szülők, amikor István görcsbe zúgorodott öklével egy hatalmasat súlytott a saját homlokára, majd szelid, csüggeteg sző hagyta él az ajkát:

-Elég!... -

A család tagjai némán néztek egymásra, sejtették, hogy az ökölcsapásnak következménye lesz.

István sietős mozdulatokkal összeszedte a keze ügyébe került holmiját, s elbucszott a szülőktől, akik könnyeikkel fejezték ki bánatukat. De könnyezve kísérte a felesége is.

István szülei hamarosan tudomást szereztek a történetekről és igyekeztek a fiuk segítségére lenni. A harmadik napon örömmel újságotla édesapja, hogy a szomszéd faluban talált egy kiadó hazat, nagy gyümölcsösrel és azt le is előlegezte.

A fiuban fellángolt a remény, s hamarosan beköltöztek az új lakásba. Csalámar egy-két baromfit is szereztek. "A munka nem szőgyen!" mondogatta István valahányszor alkalmi munkára hívták. Lassan az egész falu megismerte szorgalmasságát, munkakedvét és bizony nem sok időt engedtek neki odahaza. Amint szorgoskodott a dolgos ház, úgy gyarapodtak vagyonban, melyet megkoronázott a kis Ágneske születése. De amilyen nagy örömet szerzett szüleinek a világra jövetelével, később olyan nagy hátrányt okozott a családi állapotban. No, nem szőgyen kis teremtes, de hogy ő, csak éppen, hogy ő volt a kiinduló pont, melyről ő tudott a legkevesebbet.

István, amikor a munkából hazatért, mind gyakrabban tapasztalta, hogy a baromfi itatóvályu száraz, a malacok eleségért sírnak, az egyetlen szarvasmarha pedig minden este szomorúan, leverten, éhen-szomjban nöz az ajtó felé, mintha a világ végét várná. Mindezekon kívül még a vacsora sem volt kész, amely vagy leközmasodott, vagy olyan íze volt, mintha a patakából merítették volna. És mindennek a kis Ágneske volt az okozója.

A gazdasszony annak előtte sem remekelt a főztjével, főként nem az ügyes foltozással, még kevésbé az ingek vasalásával, de Ágneske születése óta csak annyit lehet mondani, hogy semts meg Uram! Mind ezt betetözte, hogy az ifju Agnes-asszony egy kicsit malacs és konok is volt. Sokszor csak azért sem... Így szőgyen Pistánlnak meggyűlt a baja, ami némelykor perpatvarrá fajult, s tudjuk, hogy az abban résztvevők nem na-

gyon válogatják a szavakat. Hiába magyarázta a férj nyugodt, csendes pillanatokban: -Nézd édesanyám, amikor egy foltot csinálsz, olyan mintha öntöttél volna. Az édesapám büszkén viselte a foltozott ruhát és Te...ki-vülről ránkaszott, mint a fogastra a törülközőt. Ne is mondjak semmit a főzésről vagy a vasalásról stb.- Így szépen, higgadtan kezdte emberünk, de megfélekedezett arról, hogy: "Mond meg az igazat, betörök a fejed". Habár Ágnes-asszony nem vágott köcsögöt a férje fejéhez, de később megtörtént, hogy karjára kapta gyermekét és elutazott szüleihez. Otthagyta a férjét kozmás étellel és éhségükben siránkozó állatokkal. A következő napon azonban -valószínű szülei unszolására-visszazért, s folytatta ott, ahol abba hagyta. Hiába volt férjének komoly figyelmeztetése: "Ha így folytatod, én is itt hagylak Téged, de csak egyszer"; olyan volt ez a feleségnek, mint a falra hanyt borsó.

Az egyik este a szobottnál kicsivel korábban tért haza István, de alig lépett az udvarba, a látottaktól vér tödült arcába. A kis borjú szabadon volt az udvarban és a kis csirkék kergetésével szórakozott, miközben már egy néhányat összetaposott. A felesége éppen a szomszédjuk kapujában bucsuzott. Érthető, hogy a gazda nem hagyta szó nélkül az esetet, de a gazdaasszony sem. Végül a feleség szokása szerint karjára kapta gyermekét és a konyhaajtóból visszafeleselte:

-Bolond voltam... Megszédített a szép ruhád.-

A férjet szíven találta a tör, leroskadt a fáskosárra és könyves szemekkel sokáig bámulta a konyhának virágos kőkockáit.

Még nagyon kora reggel volt, amikor álmatlanul kikelt ágyából. Az állatoknak onni adott, majd összetakolt egy kis csomagot, melyet magához vett és elhagyta a lakást. A kis kapuban tétozva ott egy-két pillanattig, de mint aki jól választott, hirtelen jobbra fordult és sietős lépésekkel hagyta maga mögött a házat.

Nagyon nehéz és küzdelmekkel teljes út volt István mögött, amikor Amerika földjére lépett. Sok keserű emléke maradt a nagy tengeri bálna-vadászatokról, hová az emberkereskedők -sejtelve nélkül- eladták. Az Ur végül megsokálta a súlydó ember szenvedéseit, és szinte hihetetlen körülmények között, rőfös szakállal, piszkosan, rongyosan belépett az Ujvilágba. De a kezdet itt is siralmas volt részére. Mindenki körülte, mint valami bépköcs, amíg nem találkozott egy magyarul is beszélő szerzetessel. Ez a találkozás kezdte lépésről-lépésre javítani a helyzetét s hamarosan alkalma nyílt, hogy közel egy év óta öhajtott vágyát valóra válthassa. Ez nem volt más, mint egy hosszú, bocsánatot kérő levél az aggódó szüleinek.

Javulni kezdő életét -alig egy hónappal levelének megírása után- újabb csapás érte, mert ügyvédi felszólítást kapott a feleségétől való válásra. Ekkor már gyárban dolgozott, ahol megismerkedett két magar családfővel, akik benne felismerték a komoly munkasembert, és készséggel bocsájtották rendelkezésére az igen borsos válási költséget. Ettől kezdve valóban feltártult előtte egy új világ kapuja.

Alig pár év után István takarékos és erkölcsös életmódja közismertté vált a nagy város sok magyar lakósa előtt, de bővült az ismeretségi köre az idegen ajkúak között is. Barátaival gyakran látogatott magyar egyesületeket, melyek közül később több tisztségviselő tagjává választotta. A magyarok között általában ismert volt családi helyzete, s voltak szűlők, akik szeretnék volna vejüknek. István azonban kitérni igyekezett a házasság gondolata elől. Minden szabad idejét az ujonnan elgondolt tervének, egy baromfi-farm létesítésének szentelte, melyhez szepen gyarapodott a bank-betétje.

Egy szerdai nap estéjén szokatlan levertséggel váratlanul toppant be Istvánhoz az egyik barátja. Rosszat sejtve, önkénytelenül kérdezte:

-Betegség vagy még...?-

A barát szinte leroskadt a székre s vonatottan felelte:

-Nem betegség, de nékem...- és egy gyürdőtt negyedivnyi papiert nyújtott István felé, aki megpillantva a címszót fájdalmasan felkiáltott:

-Behívó!?!...- S a két férfi összoráncolt homlokkal, percekig szótlánul nézett egymásra.

-Ne felejtsük Gézám, hogy háboru van s a katonai behívás elől mi sem tudunk kitérni- kezdte hosszabb szünet után István.

HOZZÁSZÓLÁST KÉRÜNK!

Ezen rovatunkba -eltérően az eddigiekől- most nem egy szolgálati vonatkozású tárggyal foglalkozunk, hanem közöljük a calgary-i csoportunk egyhangúlag elfogadott határozatát, mely a Bajtársi Levéllel, a segélyezés ügyével, általában tehát jelenlegi közösségi életünkkel foglalkozik.

"Az elmúlt gyűlésen beszélggettünk a Csendőr-lapunkról. Általános volt az a vélemény, hogy a csoportok működéséről és tagjainak mindennapi életéről, munkájáról stb. is kellene abban cikkeknek hozni.

Ugy gondoljuk, már nincs szükség a titoktartásra a nevetek illetőleg, hiszen nem probléma az otthoni kormánynak megtudni a Nyugaton élő csendőrök neveit, ha akarja.

Érdekes lenne pl. egy-egy cikkben leírni, hogy az illető csoportok tagjai miként és hogyan illeszkedtek bele új környezetükbe, mit dolgoznak, milyen az az ország, ahol élnek stb. Milyen érdekes lenne olvasni az embernek tanfolyam-társairól, jó ismerőseiről, akikről nem is tudja, hogy élnek-e vagy meghaltak-e, és ha élnek a világ melyik részén vannak? Azt gondoljuk, hogy ilyen cikkekkel újságunk sokkal aktuálisabb lenne és sokkal nagyobb olvasottságnak örvendene s ez az egyedüli mód arra, hogy megmentjük a lassú kimúlástól. Talán nem szükséges, hogy minden hónapban megjelenjék? Elég volna 1/4 évenként, de valamivel bővebb terjedelemben. A fizetésnek azonban ezért nem kellene csökkenie.

Ugy gondoltuk, hogy a Csendőr Bajtársi Közösség minden egyes tagja fizessen havi 1 dollárt. Ebből a lapot is fenn tartani lehetne, a maradvány pedig jutna a Segélyalapra.

Természetesen ez csak egy javaslat, mellyel azonban a csoportunk mindenes tagja egyetért. Ha szükség van rá, én a calgary-i csoportról bár ilkor hajlandó vagyok a nevek kiírásával egy cikket írni. Fabó Károly s. k. csoportvezető."

Kértük a csoportunk vezetőjétől a beígért cikket, de az a lap számunk zártáig be nem érkezett, míhelyt kézhezkapjuk, közöljük.

A többi csoportunk vezetőit, de meg az egyes Bajtársakat is felkérjük, hogy a fentiekre hozzászólásaikat mielőbb küldjék meg a szerkesztőségnek.

A magunk részéről egyelőre csak azt jegyezzük meg, hogy Közösségünk tagjainak áldozatkészsége -tisztelet a kivételeknek- utóbbi időben nagyon is csökkent, pedig ha a calgary-i csoport anyagokra vonatkozó ajánlatát elfogadva teljesítik is a Bajtársak önként vállalt kötelezettségüket, úgy lapunk támogatása, de meg a segélyezés kérdése is eredményes megoldást nyerne. Lapunkat megjeleníthetnének az eddigiek szerinti folyamatosan s talán nagyobb terjedelemben, a bajtársi segélyezés végett pedig nem kellene karácsonyi akciónkat évenként megismételni.

oooOooo

EGY LEVÉL.

"Bocsánatot kérek, amiért ilyen soká hallgattam. Nagyon köszönöm a Bajtársi Levélet. Amióta utoljára írtam, már másodszer kaptam meg s úgy érzem, nincs elég szókinccsem kifejezni azt az érzést, melyet minden egyes lapja belőlem kivált.

A 12 évi otthoni keserves múlt után valahova, valamely közelebbi közösségbe tartozóknak érzem magamat. Ugy hiszem (s ezt éreztem sokszor) az ember akkor a legelőszettebb, ha nem tudja hol áll, hova tartozik, bajában-bánatában kire támaszkodhat, kitől kaphat legalább erkölcsi segítséget, ki érti meg, s a keserű ürm-csöppek mindig csak befelé hatnak.

Hányszor mondtam ön agamnak (otthon) valahova tartozni kellene! S hogy az elejtettség, az érdemtelen megbélyegzés, a kitaszítottság s a velejáró legszennesebb, legnehezebb fizikai munka után is volt élet-erőm kitartani, bízni, ezt a fizikai közösség hiányának tudatában tisztán az isteni gondviselésnek tulajdonítom. Mert ha egész héten át fájt valami, a templom volt az a közhely, amely megnyugtatót. Ha nem sikerült valami, a vasárnap szentmise új reményekkel teltett. Ágról szármadt, kitaszított vándor módjára hányszor borultam képzeletben is az útszéli keresztfa elé bűnbocsánatért, nemcsak a magam, hanem minden megtévelyedett embertársam érdekében.

És szörnyű egyéni és nemzeti tragédiánk szemtanujaként próbálok most itt -a számomra új világban- tájékozódni. Tanulmányozom az

egyének és egyesülések sorsát, célkitűzéseit, mindennapi küzdelmét. Keressen az összefüggéseket Isten és az Ő képre alkotott emberek között. S ahogy mindjobban megvilágosodik előttem, hogy mennyi emberi nyomorúság, mennyi látszótlán, mennyi mimolt-erőltetett egyéni és egyesülési nagyság takarja a tiszta valóságot, újból a nagy kérdés tolu az ajkaimra: Hát hova is tartozom? Kérdés önmagamhoz, melyre újból egy saját belső lelki hang ad megnyugtató választ: Van egy bajtársi kör, ahova a legszorosabb testi-leleti szellem szálat fűzhet és van egy tágabb, de szétbonthatatlan egyesülés, melyet a kereset jellepez. Ez a két eszményi kapcsolat valóság, mihelyt bennük hinni tudunk, s felvértéz, megvéd, hittelt tolt, hittelt a saját és nemzetünk sorsát illetőleg.

Tudom, Alezrodes Uram, hogy kevés az én tudásom ahoz, hogy mindent meglátásom szerint kifejezhessek. Talán nincs is rá szükség, de a sok-sok csalódott közt én is egy vagyok. S a nemzetünk dicsőséges és az egész világon egyedülálló történelmének azt a 400 éves fekete foltját, melyet Osztrák Magyar Monarchia néven ismert meg a világ, most sokkal világosabban látom az összes rossz és jó oldalaival, mint eddig, bármikor. És most is - mint ezelőtt - az előregédett, beteg nyugati világ kalmárnada csak későn jött rá, hogy egy soha vissza nem térő alkalmat mulasztott el a kommunizmus megfékezésére, amikor a magyar ügyet a koreai és dél-vietnámi receptekkel igyekeztek ellendözni. Már tudják, hogy a - szerintük - nyugalmas hazátlanság biztosítja helyett, nekünk pánbélokokra és fizikai megsegítésre volt szükségünk.

Résztünkre az egész világ kicsi s elmerül a mi világunkban: a Kárpátmedencében. Lelkünk csak ott szabadul fel. Csak ott, ahol nem a nagy szónoklatok képmutatái sütik saját pecsenyéjüket, hanem a némán tőrő, de tettekre szittya fajta most újból történelmet díltál az egész világnak, mint annyiszor ezer éven át!

És most újból hálával ismétlem: Nem az ígéretek özöne, hanem az összetartozandóság tudata vezet li mindnyájunkat a bizonytalanságból; a Bajtársi Levél szelleme képviseli azt a félelmetes erő, amely előtt barátoknak, ellenségnek kalapot kell omlnie. Bár megértené ezt minden Bajtárs, minden magyar idegenben és otthon egyaránt!

En köszönöm a Bajtársi Levél szerkesztőségének azt a hitet, melyet adott és melyben megerősített. Biztos vagyok benne, hogy onnők a hitnek birtokában bátran vallhatjuk, hogy "Lesz még egyszer ünnep ezen a világon!"

20 schilling mellékelve, maradok! Alezrodes Ur aláztatos hívo.
Kolt Nyugaton 1957. július 7-én, aláírás."

oooOooo

KAKASTOLLAS CSÁKÓ.

Az otthon hetenként kiadott képes ujság "Érdokes Ujság"- június 22-ről keltezett XI. évf. 25 számában a fenti cin alatt az alábbiakat olvastuk:

"Kakastollas csákó és vitézkötéses csendőrruha mutogatja magát az üveg alatt (fényképet is közöl). A ruhán főtörzsmesteri rangjelzés és egy sor kitüntetés, valamennyinek külön története van, 25 esztendő véres eseményei fűzönek hozzájuk. De a ruha és kakastollas csákó története nem ért véget 1945-ben, amikor befejeződött a magyar csendőrség diestelen története. Ezt az uniformist 1956. őszén húzták le Somogyország valamelyik falujában Fehér Ferenc egykori "magyar királyi csendőr főtörzsmesterről". Tizen ét év után, az októberi ellenforradalom napjaiban elérkezettnek látta az időt, hogy újra felvegye a mundért, újra rottogásban tartsa a parasztokat a somogyi falvakban. Volt hozzá fegyvere is, s csak a parancsra várt, hogy Horthy helyett talán Mindszenthay nevében induljon újra parasztokat ölni, nagybirtokot védeni.

A kakastollas pünkösdi királyságnak vége lett, a ruha most egy új múzeumba került kiállítási tárgyként. Körülötte külföldről hozott fegyverek, lázító röpiratok hovernek - a kakastollas csákó szövetségesei."

A továbbiakban főként az amerikaiakat szidja és az állítólagos nyugati segítség nyújtását gyalázza a cikk, majd pedig a népi demokrácia 12 éves kitűnő eredményeit magasztalja, valamint a f. évi május 1. budapesti felvonulást, amelyen - mint írja - "százazrek tesznek hitet a szociálizmus mellett a magyar főváros fél évvel korábban még vértől áztatott utcáin". E cikk írója pedig: VÁRKONYI ENDRE, ki bizonyára nom-

ezen vezetéknev alatt lett a születési anyakönyvbe bevezetve.

Ha mi könnyen hívők lennénk és nem ismernénk a szabadságharc lefolyását, talán elhíhetnénk, hogy éppen Somogyország valamelyik falujában húzták le a somogyi magyarok nevezett Bajtársunkról a csendőr egyenruhát. De Várkonyi "elvtárs" ne vegye rossz néven, hogy cikiznék nemcsak ezt a részét, hanem a nyugati segély-nyújtást, valamint a népi demokrácia kitűnő eredményeit is valótlanságnak bélyegezzük. Sajnos, hogy azért tudta az orosz vérbefolytani a magyar szabadságharcot, mert annak nyugati megsegítése elmaradt.

A valóság az, hogy a csatornákból előbujt AVO-sok házkutatás alkalmával találták elő a csendőr egyenruhát, s az elmult 12 év kitűnő eredményei miatt, szabadság és jólét miatt felt fel egy emberként az egész magyar nép a somogyi magyarokkal együtt a népi demokráciás terroruralom ellen.

Mi szabad földön élő és egyenruhát nem viselő magyar csendőrök üzenjük, hogy hazamegyünk! Megállapítjuk a népi demokrácia szörnyeteit, hogy azok végrehajtói s szellemi kútmérgezők ellen egy pártatlan és független magyar bíróság hozzon ítéletet. Reméljük, hogy VÁRKONYI "elvtársat" is megtaláljuk.

oooOooo

NEMZETI ÜGYÜNK SZOLGÁLATA.

Örömmel hozzuk nyilvánosságra egyik Bajtársunk spanyol nyelvű beszédjeit, melyek közül az első 1957. február 24-én Esztorozság függetlenségi ünnepén, a másodikat pedig 1957. április hó 14-én Horvátországi függetlenségi ünnepén Buenos-Airesben tartotta, több ezer résztvevő jelenlétében. Kérjük, hogy azonos szolgálatokról a jövőben is értesítsék a szerkesztőséget.

Első beszéd.

"Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Szlovák Testvéreim! Bocssássanak meg nekem, hogy én, mint magyar, azt mondtam Önöknek, Testvéreim, de megvan a jogom rá, mert a Vág folyó mentén, Csák Máté várának tövében, Trencsén városában születtem. Eppen ezért teljesen nyíltan és egyenesen beszélhetek Önökkel, mint ahogy egy öreg katona beszél.

Először is a legnagyobb hódolattal adózunk az Istenben boldogult dr. Tisó József preláts emlékének, aki nemcsak Szlovákiának a mártýra, nemcsak a Dunavölgy népeinek a mártýra, hanem mártýra az egész keresztény világnak. Itt az ő fényképe mellett esküszünk, hogy mindaddig nem szününk meg küzdeni, amíg mi nem irtottuk a földről a bolsevizmus sátánját!

A mi értesüléseink szerint, amikor a vörös cseh hóhérok, akik mindig Moszkvának az előérsei voltak, halálra ítélték a Prelátsut, az időtől fo va a kivégzéséig nem beszélt más nyelven, csak magyarul! Ezzel a cselekedetével Uraim, a halhatatlan preláts kijelölte Szlovákia jövőendő sorsát annyiban, hogy a szlovákok működjenek együtt a magyarokkal!

Ha az Adriai tengertől a Kárpátokig élő összes népek egy szövetséget fognak alkotni, úgy mind gazdaságilag, mind pedig politikailag erősek leszünk, és ha ez a szövetség a római jog örök alapelvein fog épülni, "Salus rei publicae suprema lex esto: honesta vivere, alterum non laedere et suum cuique tribuere", úgy nem lesz semmi néven nevezendő nehézség az Adriai tengertől egészen a Kárpátokig élő valamennyi nép számára az eljövendő több ezer éves békés együttélésre.

Pusztuljon a nemzetközi kommunizmus!

Eljön a független és szabad Szlovákia!"

Második beszéd.

"Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Fegyverbajtársak! Engem ért az a megtiszteltetés, hogy Önöket Horvátországi függetlenségi ünnepe alkalmából köszönthetem.

Nem az első eset, hogy a horvátokkal együtt lehetek. Én, mint a magyar királyi csendőrség századosa, a II. világháborúban 1944. októberében együtt harcoltam váll-váll mellett a "Handzsár" vezető katonáival Tito banditái ellen. Mi már abban az időben tudtuk, amit a vak Nyugat mind a mai napig nem akar felismerni, hogy Tito sohasem volt más, és sohasem lesz más, csak Moszkva lakója. Nincs u.i. sem titóista, sem nemzeti kommunista, sem szociál kommunista vagy a jó ég tudja miféle kommunista, mert egy kommunistát -Uraim!- sohasem lehet sem fehérre, sem

./.

sárgára avagy zöldre festeni! A kommunista egyedül és kizárólagosan csak vörös marad!

Ante Pavelic elleni merényletet egyöntetűen elutasítjuk. Ez az igazi arca a kommunistáknak! Sohasem tettek egyebet, mint védtelen, vagy ártatlan embereket öltek meg! Nagyon jól tudjuk, hogy a sötétség hatalmai erősek, de nem félünk tőlük; mert a Mindenható velünk van! A gatlás nélküli harc megindult! Vagy ör, vagy a keresztény világ! Harmadik lehetőség nincs! Az egyedüli jó kommunista, aki a föld alatt van!

Most már mindkét nép, mind a horvát, mind a magyar a történelem vas öklének nyomása alatt ráöbbsent, hogy együtt kell menetelnie! Mert ha a múltban ezek az utak szétváltak, úgy mindkét nemzetre ebből csak rossz származott. De ha egy szövetséget kötünk az Adriai tengertől egészen a Kárpátokig, úgy mind gazdaságilag, mind politikailag elég erősek leszünk ahhoz, hogy ne legyünk többé kisdud játékszerei a nagyhatalmaknak. Ez a nagyszerű feladat: Ki-húzni a tüskéket a közös útból és lerakni a közös történelmünk második ezredévének az alapköveit, a mi generációnknak adatott meg. Önölné! Uraim és nekünk! Hogy a jó Isten áldjon meg bennünket ebben az értelemben!

A horvát mártýrok és hősök halhatatlan emlékére átadom Önnek ezt a babérkoszorút és teljes szívemből kívánom, hogy a legrövidebb időn belül érkezzon a horvát zászló Horvátország hegycsúcsaira.

Eljen a független és szabad Horvátország!"

oooOooo

JUBILEUMI KÖZGYŰLÉS.

A Magyar Cserkész Szövetség május 25-én tartotta meg 1957. évi tisztújító közgyűlését az amerikai Cliftonban levő magyar cserkész otthonban, mely egyúttal a Szövetség tizedik - jubileumi- közgyűlése volt az emigrációs magyar cserkészmunka megindulása óta.

A közgyűlésen elhangzott beszámolókból sok érdekes adat került napvilágra. Így pl., hogy a Magyar Cserkész Szövetségnek ezidőszereint 3.516 tagja van. A csapatok száma 53, de Európában számos új csapat van alakulóban. A legnagyobb magyar cserkészcsoportok az U.S.A.-beli Clevelandban és az argentiniai Buenos-Airesben működnek. A Szövetség elmúlt évi vezetőképző táborain 150 vezetőjelölt nyert képzést különböző fokozatokban. Különleges eredmény az U.S.A.-ban és Argentínában megindult vízcserkészmunka is.

Magyarság nevelési munkánál örvendetes jelenség, hogy 23 csapatnál van elérhető távolságban magyar iskola, melyeket az érdekelte csapatok száz-százalékos taglétszámmal látogatnak. A 23 iskola közül tízet teljesen magyar cserkészvezetők irányítanak, illetve tartanak fenn. Többi csapatunknál a magyar írás-olvasás tanításával a csapatmunka keretén belül foglalkoznak.

Az újonnan megválasztott tisztségviselők között számos szabadságharcos cserkészvezető van, úgy a központi ügyosztályok vezetői, mint az Országos Megbízottak, továbbá az intéző Bizottság és egyéb tisztséget viselőik sorában.

A cserkészmunka fejlesztését szolgáló számos javaslat mellett, jelentőségében kiemelkedik az alábbi javaslat, illetve határozat: "A Magyar Cserkész Szövetség kötelességének érzé mindamellett, hogy az 1956 októberi magyar forradalommal és szabadságharcokkal, annak céljaival és eredményeivel teljes mértékben azonosítja magát.

Megállapítja, hogy a magyar nép szabad és befolyásmentes véleményét nyilvánította. Ezt a véleményt tiszteletbe kell tartani és a szabad földön élő magyarok körében őriznünk és terjesztenünk kell.

A magyar nép ezen véleményének közvetítői a külföldre távozott szabadságharcosok. Helytelennek tartunk minden olyan törekvést, mely meghamisítani vagy befolyásolni próbálná a magyar népnek általuk képviselt véleményét.

Feladatunknak tartjuk a szellem fegyverével küzdeni azért, hogy a magyar nép 1956. októberi állásfoglalása hamisítatlan formájában megmaradjon, képviselőkét nyerjen és a külföldi magyarság minél szélesebb rétege azt magáévá tegye.

Kívánunk Cserkészseinknek továbbra is "jó munkát" azon hőhajtással, hogy mielőbb odahaza folytathassák ifjú lelkeiket mentő és nemesítő áldásos szolgálatukat!

oooOooo

RITKÁN ELŐFORDULÓ GYILKOSSÁGI ESET.

Ciazito Moretti, 35 éves, állatkereskedő, olaszországi Romanoro községbeli lakos, 1956. április 16-án a déli órákban a lakásáról telefonon felhívta a tőle kb. 2 km-re levő Borgoforte községben lakó, dr. Alberto Medina nevű orvost, kivel az-nap esti találkozásról beszélgetett. Beszélgetés közben az állatkereskedő háza közelében puska-lövés dördült el, amit a távbeszélőn keresztül az orvos is jól hallott.

Moretti engedelmet kért barátjától, hogy megnézze mi történt?

Tíz perccel később az állatkereskedő orvos barátjával telefonon remegő hangon közölte, hogy valaki a kertjében nyugágyon alvó feleségét agyonlőtte. Egyben kérte, hogy lehetőleg gyorsabban jöjjen házához. Ezután az olasz közbiztonsági közveget, a karabinereket hívta fel és jelentette az esetet.

Negyed éra múlva az orvos és egy karabiner járőr megérkeztek Moretti lakására. Az orvos már csak a halál bekövetkezését állapította meg, a 36 éves Morettinénél:

A járőr pedig hozzálátott a helyszíneléshez, és megállapította, hogy a halált okozó lövés 200 m. távolságról történt. Megtalálta a 98 mintájú német eredetű karabély lövedékének a hüvelyét is. A környöket eredménytelenül kutatta át a tettes után.

Morettinek kifogástalan alibije volt, mert az orvos igazolta, hogy a lövés pillanatában a telefonköszülékénél volt és vele beszélgetett. A lövés pedig háta mögött történt s így ő a becsapódás irányában volt, mely azt igazolta, hogy a lövés leadása álláspontjáról lehetetlen volt. Az ügy egyelőre hiderítetlen maradt.

Az eset előtt nem sokkal Morettiné szüleitől nagy vagyont és sok pénzt örökölt; s a vagyontárgyakat a gyilkosság után Moretti, mint felesége örököse értékesítette, és elköltözött Bolognára, egy Pó monti városba. A gyilkosság gyanúja ellene azonban továbbra is fennállt, mert csak neki volt érdeke felesége meggyilkolása.

Az eset talán örökre hiderítetlen maradt volna, ha a véletlen közre nem játszik. F. év tavaszán ugyanis egy volt német katona, névszerint Rottmaier Peter, mérnök, német állampolgár és németországi lakos olaszországi kiránduláson volt, és felkereste Morettinét volt lakását, hogy megköszönje neki azt a szívességet, amit vele a háború utolsó idejében tett. Rottmaier mérnök a háború alatt az olaszországi fronton teljesített szolgálatot, egysége az olasz partizánok fogságába került. Őt Morettiné a partizánok elől lakásán elrejtette, élelemmel és polgári ruhával látta el, így jutott ki szerencsésen a partizánok által megszállt területről.

A német mérnök elmondta, hogy fegyverét, egy 98 mintájú karabélyt és teljes felszerelését Morettinék lakásán hagyta. Erre a karabinerek újból házkutatást tartottak, ami eredménnyel is járt. A háztól kb. 200 m-re, egy barack-borot alatt megtalálták a német eredetű karabélyt. Arra 200 m. halász-zsineg volt ráteherve. Azonnal elfogták a gond nélkül élő Morettit, aki beismerte tettét és elmondta, hogy a karabélyt a barack-borot alól beirányította és rögzítette a nyugágyon alvó feleségre, majd az elszörcsölgetése közben meghúzta. A lövedék feleségét szíven találta és kioltotta annak életét. A vagyona vagyó állatkereskedő most az olasz igazságszolgáltatás előtt felel tetteért.

E címet az Auszriában megjelenő Südost-Tagespostból fordította és beküldte B. J. cső. bajtársunk.

oooOooo

HIREK, KÖZLEMÉNYEK, SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Domokos János cső. főtörm. bajtársunktól bensőséges részvétellel veszünk búcsút, kit hosszas szenvedés után 1957. június 23-án reggel az Ur elsőlitott sorainkból. Június 26-án new-brunswicki temetőben helyezték örök nyugalomra az ottani bajtársaink gyászkiáltása mellett, akik koszorút is helyeztek: Kovorsóbjára.

Az elhunyt nem érthette meg azon hő vágyának teljesülését, hogy még egyszer hazamehessen. Mint ottani csop. vezetőnk közli: "Minden cső. összejövetelen jelen volt; ebben az évben a cső. napon már kórházban volt, onnan hívták"

Ezúton köszönettel nyugtázzuk az Ön.....hozzájárulását a B.L.-re a közp. segélyalapra.

